

HET HOL IN HET BOS

DOOR C. ROODHART

G. F. CALLENBACH n.v. NIJKERK

v.d. HulstTM

HET HOL IN HET BOS

Het hol in het bos

door

C. ROODHART

Illustraties van **W. G. van de Hulst Jr**

G. F. CALLENBACH N.V. — UITGEVER — NIJKERK

I. VACANTIE

Ooah. . . .!

Met een lange geeuw werd Piet wakker, rekte de armen uit, ging op zijn rug liggen en legde de handen onder het hoofd. Zo kon hij lekker liggen denken.

Eén ogenblik had hij niet begrepen waar hij was, maar ineens wist hij het weer: hij lag in de tent. Het gelige doek welfde dakvormig over hem heen; de atmosfeer was fris en een beetje klammig. Hoe laat zou het zijn? Hij keek op zijn horloge. Halfzes. Nou, dat was nog vroeg. In de hut zouden ze natuurlijk allemaal nog slapen. Hij moest zich ook nog maar eens omdraaien. Het was gisteren zó laat geworden, hij had echt zin lekker lang te blijven liggen. Hij trok de dekens wat beter over zich heen en wilde weer inslapen. Maar dat lukte niet. Een mug, die in de tent gedrongen was, was door de bewegingen van Piet gaan vliegen, en gonsde vervaarlijk vlak bij zijn oren. Piet achtte het zijn plicht deze vijand van het menselijk geslacht te vernietigen; wat na drie vergeefse uitvallen gelukte. Met het gevolg dat hij nu klaar wakker was.

Dat zou nog zo erg niet zijn geweest, als er maar niet een verdacht geluid in zijn oren was gedrongen. Vlak bij de tent hoorde hij duidelijk voetstappen; langzaam en zwaar; en een eigenaardig, trekkend, ritselend geluid. Wat zou dat zijn?

Landlopers in het bos? Hij veerde overeind, ging op zijn knieën liggen, maakte een spleet open in de achterwand van de tent, en keek er door. Wat hij daar zag, was minstens zo erg als een landloper; 't was een koe; geen volwassen koe, maar een vaars. Piet had verstand van koeien, want hij was al vaak genoeg buiten geweest en had vaak genoeg op de boerderij gezworven om precies te weten wat een kalf, een pink, een vaars, een koe en een stier was. Maar zo'n vaars in het bos. . . . dat mocht niet, die moest er uit! Die vertrapte de planten, vrat de jonge blaadjes van de struiken, liep door de perken en kon allerlei onheil stichten. Als oudste zoon rustte op hem de dure plicht, het vaderlijk bezit te helpen verdedigen en beschermen tegen alle indringers, onverschillig of het vaarzen of landlopers waren; en terstond vatte hij het heldhaftige besluit, het gedierte terug te jagen naar de wei, waar het hoorde. Die wei grensde aan het bos en dat terugjagen zou niet meevallen, want er was een sloot en prikkeldraad en er was maar één klein bruggetje, niet meer dan een brede plank. Doch sedert wanneer laat een Hollandse jongen zich door zulke moeilijkheden afschrikken? Piet zeker niet.

Hij begon met de spleet in het tentlinnen verder te openen, stak er zijn hoofd door en riep: „Ksssss! Ksssss!” De vaars lichtte een ogenblik de kop op, keek ietwat verwonderd naar het ronde jongenshoofd dat uit dat witte ding te voorschijn kwam en. . . . ging kalm door met eten.

Dat was een belediging. Dat eiste wraak. Dat eiste bloed. Ineens was Piet geen stadsjongen meer; hij was een Indiaan; de tent was een wigwam, het bos een jachtveld, die vaars een wilde bison; en in zijn binnenste woelde plotseling de jachtlust. Hij zou er op uit, de vijand te lijf. Opgewonden kleepte hij zich haastig aan, opende het tentlinnen, greep zijn schoenen, die buiten stonden en stapte enige ogenblikken later als

een vaardig strijder de tent uit. Stokken en takken lagen er genoeg in het bos; ook was er in de schuur een rijk arsenaal aan harken, schoffels en spaden, zelfs een bijl; de overwinning stond dus bij voorbaat vast. Maar toch moest hij met overleg te werk gaan; die bison mocht hij helaas niet doden, alleen maar verjagen. Het beste zou zijn een omtrekkende beweging te maken. Evenwel, dat ging zó maar niet. De bison was

kennelijk achterdochtig; hij volgde de jongen met zijn blikken en draaide zich langzaam om, zodat Piet telkens de kop van het dier tegenover zich had.

Piet draaide nog wat door, totdat de kop van het dier zo'n beetje in de richting van het bruggetje stond; toen dook hij weg achter een paar struiken en maakte een wijde boog. Op die wijze slaagde hij er in, achter het dier te komen, dat op 't verdwijnen van zijn tegenstander rustig was voortgegaan graspollen uit de grond te trekken en jonge blaadjes te snoepen. „Oei, oei, oei,” riep Piet onverwachts en gaf meteen de vaars een tik met zijn stok. Verschrikt zette het dier het op een lopen en schoot natuurlijk het bruggetje voorbij. Dat was de bedoeling niet; Piet haalde hem in, maakte vlak voor zijn kop een Indianendans met zwaaiende armen en vreemde kreten, zodat het dier rechtsomkeert maakte en terugholde. Maar vlak bij het bruggetje stond de jongen alwéér voor zijn kop en die stok zwaaide angstwekkend; weer wendde het dier zich en stond ineens voor de brug. Een tik op zijn achterpoten maakte hem duidelijk in welke richting zijn heil lag. Klos klos klos, gingen de poten over het bruggetje en . . . gelukkig, daar was de brede weidevlakte. Maar Piet ging ook over het bruggetje; en eerst toen de vaars een goed stuk weggehoud was, achtte hij zijn plicht volbracht.

Hij was zeer tevreden; op de eerste ochtend van de vakantie had hij een heldenfeit verricht, dat waard was in zijn dagboek vermeld te worden. Dat dagboek had hij weliswaar nog niet, maar hij was vast van plan het bij te houden; dan kon hij later, als hij getrouwd was en zelf kinderen had, voorlezen wat hij allemaal in zijn vakantie had beleefd.

Maar wat zou hij nu gaan doen? Weer in bed kruipen was uitgesloten; het was een stralende ochtend; alles rook zo lekker in het bos; over het veld hing nog een lichte damp; vogels

zongen overal; dan ga je niet meer naar je bed. En de huisgenoten wakker maken was ook niet raadzaam. Hij besloot daarom, een verkenningstocht te gaan maken. In de dennenbossen moesten eekhoorns zitten en in het kreupelhout woonden herten en fazanten. Ook waren er konijnen in de buurt. Er was dus veel te zien.

Ineens kreeg hij een schitterende inval. Hij keerde terug naar de tent, en legde de dekens zó, dat het precies leek of hij er nog onder lag. Toen sloot hij de tent en ging met zachte schreden de hut voorbij, het hek uit, de laan in.

Hij genoot van de heerlijke ochtend en floot een vrolijk wijsje; hij raapte een stok op en sloeg van louter plezier rechts en links tegen de stammen. Enig, zo'n bos. Als je het hele jaar op een bovenhuis in de stad hebt gewoond, is het een heerlijkheid, de zomer-vacantie in het bos te kunnen doorbrengen. Hij rekende uit, dat het nu al de vijfde keer was. Hij wist nog best dat vader het zomerhuis gekocht had, en op zekere middag was thuisgekomen en aan het opsnijden was gegaan over het landgoed met villa en oprijlaan, dat hij voor een zacht prijsje op de kop had getikt. Moeder had een beetje geheimzinnig gelachen, maar Nel en Piet waren opgetogen en hadden honderd vragen gesteld.

Was er een eetkamer? Ja zeker.

Was er een salon? 'tuurlijk.

Was er een huiskamer? Nou, een grote.

En een keuken? Een prachtkeuken.

En een garage? Een kleine garage.

En was het landgoed groot? O hé, duizenden meters.

En stonden er veel bomen? Nou, een bende.

De eerstvolgende Zaterdag waren ze er heengegaan om te kijken. Allereerst waren ze aan een klein, aardig dorpje gekomen. Dicht bij het stationnetje was een viersprong en daar

voorbij een graslaan, die ze ingeslagen waren. Een erg leuke laan, hoor. Zij passeerden een klein houten huis, heel aardig, maar lang geen villa. Neen, hun huis was groter. Een eindje verder hielden ze stil. Ze waren er. En wat zagen ze? Net zo'n klein houten huisje.

Is dat de villa? Ja, dat was 'm.

Maar die oprijlaan dan? Wel, daar sta je nu in. Kun je hier met je fiets niet prachtig rijden? O, hadden jullie aan een oprijlaan voor auto's gedacht? Neen, dat was fout. Ze wisten toch wel dat vader geen auto had?

Ja, maar die villa?

Is dat dan geen villa?

Maar een villa is toch groot en dit huis was maar klein, dat kon onmogelijk al die kamers bevatten.

Al die kamers? had vader gezegd. Jullie vroegen of er een salon, een eetkamer en een huiskamer waren; nu, die zijn er en het mooie is dat die allemaal in één vertrek zijn verenigd. En de keuken? Dat bleek een snoezig, klein keukentje te zijn. En de garage? Een afdak voor de fietsen. O, o, wat had vader een pret gehad. Maar alles was reuze meegevallen. Het huisje was dol gezellig. Het bos was inderdaad groot. Veel meer dan drie duizend vierkante meter, en heel veel bomen en struiken. Een enig bos. Ze hadden langs de paadjes gehold en alles bekeken. Wat verder ontdekten ze nog een klein huisje. In al die huisjes woonden kinderen. In het ene de meisjes Van Duinen, die ze weldra de Duintjes noemden, en in het achterste huisje woonde Lou, een flinke, sterke jongen. En het bos was vol verrassingen. Een schommel was er en een wip, en een zandbak en een klein vijvertje, en later ook nog ringen. En heel veel bomen waren gemakkelijk te beklimmen. Er huisden egels, ringslangen en hazelwormen en het kriede van kevers en spinnen en vliegen en vlinders. Hoog bosgras en duizen-

den wilde planten schoten overal op. Vader had gezegd, dat het bos verwaarloosd was, doch dat was juist echt. Vele bomen waren begroeid met hop, een klimplant met brede bladeren, die de stammen tot pilaren van groen maakte. Helaas, ze ook verstikte, zodat er veel dood hout stond, dat gekapt moest worden. Maar dat hadden ze zo gauw niet begrepen of geweten. Het was mooi, het was prachtig, 't was heerlijk en het rook daar zo fijn; je kon de hele dag wel diep de geuren opsnuiven.

Ze hadden hun huisje „De Boshut” gedoopt, en vader had die naam op een grote kei geschilderd, die tegen het hek lag. Maar ze spraken altijd kortweg van „De Hut”.

In „De Hut” kwam leven.

„Ontwaaaaaaak, ja, ontwaaaaaaak!” galmde vader, dicht bij het oor van zijn slapende oudste dochter. Deze werd echter niet wakker; ze had de ogen tenminste stijf dicht en begon overluid te snurken.

„Nu niet zo'n drukte maken, man,” waarschuwde moeder.

„Vrouw, je weet dat je eerst verlof moet vragen als je tot mij wilt spreken,” sprak vader plechtig. „Deze slapende dochter moet gewekt en die verheven taak heb ik op mij genomen.”

„Gij luiaaaaaaaaaard,” dreigde vaders stem. „Zult gij eindelijk aan mijn kreten gehoor geven? Neen? Allo, dan er uit.” En meteen pakte hij Nel bij de schouders en wilde haar uit het bed trekken. Maar dat ging zó niet. Ze was ineens klaar wakker en verzette zich ongemakkelijk, onder het slaken van luide kreten. Het werd een dolle stoeipartij, zodat het bed in een minimum van tijd een warboel was.

„Moe-oe-oe-oeoe, help me gauw!” riep Nel. Moeder kwam er lachend bij, gevolgd door de twee jongsten en allen hielpen

ze natuurlijk Nel. Vader kreeg het te kwaad, want ze gingen hem onder zijn armen kietelen, en daar kon hij niet tegen, maar toch was het eind van het liedje, dat even later Nel op de grond stond en het moeilijk uit te maken was, welke haren het meest in de war waren, die van vader of van Nel.

„Goeiemorgen, Nel,” zei vader. Lachend gaf Nel vader een kus en zei: „Goeiemorgen, vader.”

„O, o,” verzuchtte moeder, „je kunt wel merken dat vader vakantie heeft. Kijk me zo'n bed eens aan. Pas schone lakens en nu is alles gekreukeld.” Doch niemand scheen zich veel van die klacht aan te trekken, behalve de vierjarige Rita, die zei: „Stoute paatje.” Maar toen ze door paatje hoog werd opgetild en geknuffeld, was paatje niet stout meer.

„Nu moeten we toch eens even zien, hoe Zijne Excellentie mijnheer m'n zoon het maakt,” zei vader, en trad naar buiten in de heerlijke ochtend. Op een korte afstand van de hut stond de tent. Die was nog gesloten. „Wat een zevenslaper; wacht, ik zal hem helpen,” zei vader in zichzelf.

Zachtjes liep hij naar de tent, en gluurde door een kier. „Zo, dat heerschap slaapt nog. Mooi begin van de vakantie. 'k Zal hem in zijn voeten knijpen.” En heel voorzichtig, zonder geluid bijna, maakte vader de tent open en deed plotseling een flinke greep in de dekens, ter plaatse waar de voeten moesten zijn. Doch hij voelde niets stevigs; niets wat op jongensvoeten leek. Hij greep verder en nu merkte hij dat de tent leeg was. De dekens waren bol gelegd, maar de jongen was er niet onder.

„Wie zoekt u, vader?” hoorde hij achter zich. Hij wendde zich om en keek in het lachende gezicht van zijn zoon.

„Zo, lelijkman-kind, moet jij je brave vader bedriegen?”

„Als ik de kans krijg, waarom niet, vader?” was het lachende antwoord.

„Wacht maar, het zal je er naar vergaan, slechtaard! Waar heb je gezeten?”

„Goeiemorgen, vader.”

„Zo, moet ik je nog goeiemorgen zeggen ook? Nu vooruit dan: goeiemorgen. Waar heb je gezeten?”

Intussen was vader langzaam uit zijn half knielende houding opgerezen, en deed nu een uitval om zijn zoon te grijpen, die er evenwel op verdacht was en vluchtte. Maar het zat hem niet glad. Vader had hem gauw te pakken en wilde hem medenemen in de hut. Hij lachte en worstelde en kronkelde zich en riep: „Help, help!”

„Oh, moe,” zei Nel, „nu heeft vader Piet te pakken. Ga mee, gauw.”

Allen renden naar buiten. Dat werd nu een wilde worsteling in het bos, met het gevolg, dat vader onder kwam te liggen.

„Nu genade zeggen,” zei Piet dreigend, terwijl hij schrijlings op vaders borst zat.

„Dat nooit, zei Van Speyk, liever sterven dan dood,” zei vader dramatisch en worstelde zo hevig, dat hij werkelijk weer slaagde op te staan, zonder het vernederende woord te hebben gezegd.

Na dit vreedzame begin van de vakantie ging het gezin eendrachtig ontbijten. Piet kreeg nu gelegenheid, van zijn avonturen te vertellen; de strijd met de vaars, die hij zo schitterend gewonnen had, en zijn wandeling in de morgenstond. Hij had bij de Duintjes „luilakken” in het zand geschreven, vlak voor de deur; ze konden dus zien, dat hij er geweest was. Hij had wel een eekhoorn gezien, maar geen herten; konijnen waren er ook genoeg, het Konijnenlaantje zat weer vol. Maar het meeste plezier had hij gehad, toen hij was teruggekeerd, en het lawaai in „De Hut” hoorde. Hij begreep, dat vader ook wel gauw naar de tent zou komen en had zich daarom netjes

achter een paar struiken op de loer gelegd. Want d t had hij willen zien. En 't was prachtig gelukt.

„Schaam jij je niet, kwajongen, om je grijze vader in het openbaar belachelijk te maken?” zei vader streng. „Wacht maar, ik zal me verschrikkelijk wreken. Weet je wat ik doe? Ik ga fietsen en dan mag jij mee. En zie ook je zwempak te krijgen, want ik heb zin om te zwemmen.”

„Hoera,” schreeuwde Piet, en moeder zei: „O, o.” Maar Nel vond, dat 't nu toch vakantie was, dus nu hinderde het niet of vader een beetje mal deed.

II. GROTE PLANNEN

Piet voelde zich gelukkig. Heerlijk, vakantie te hebben en buiten te zijn. De hut was niet groot, maar het bos des te meer. En het bos was zijn terrein.

Z'n hoofd zat vol plannen. Wat je in het bos al niet doen kon. In de eerste plaats kamperen natuurlijk. Z'n eerste werk was geweest, de tent op te slaan en er bezit van te nemen. Het was véél fijner in een tent te slapen, dan in huis. Hij had nu een „staand kamp”, dat keurig in orde was. Zijn tent, die een dubbel dak had, mocht gezien worden. De scheerlijnen waren netjes gespannen, de haringen stevig in de grond; aan de voorste tentpaal bovenaan was een ring bevestigd met drie kleerhaken; op het grondzeil lag een flinke strozak en daarop een slaapzak; aan de achterste tentpaal hing een kleine stormlantaarn; als het warm weer was, kon de tent van voren open blijven, want je kon de openingen met muggengaas (klamboe, zei Piet), afsluiten. Hij was echt trots op zijn kamp.

Bij een kamp horen natuurlijk kampvuren. Hij wilde wel direct gaan stoken, maar daar was vader niet voor te vinden

geweest. Als er vuurtjes gestookt zouden worden, wilde vader er bij zijn. En dan niet zo vlak bij de tent of de hut. Bovendien, het aanleggen en stoken van een goed vuur is niet zo eenvoudig als het lijkt. Daar komt heel wat overleg bij te pas. Piet had dat precies gelezen in een boek over padvinderij, dat hij met z'n verjaardag gekregen had.

Een kampvuur is uit de verte zichtbaar. Maar vader had hem verteld, dat hij onzichtbare vuren kon aanleggen. Eerst had Piet er om gelachen; hoe kan dat nu, een onzichtbaar vuur. Maar het was toch heus ernst. Vader was sergeant geweest en wist precies hoe je onder de grond een vuur kon aanleggen en onderhouden. Het moest in de richting van de wind worden gegraven, een luchtaanvoer vóór, een rookuitgang achter en loodrecht boven het vuur een gat waarop kookpannen gezet konden worden. Als je een beetje stevige grond had, ging dat best en zulk een kampvuur kon door geen vijand worden waargenomen. Vader zou zo'n vuur voor hem aanleggen. Hij was er erg nieuwsgierig naar. Als hij zo'n vuur had, zou hij ook water kunnen koken en spek en eieren kunnen bakken. Kookgereedschap was er genoeg. Dat zou meteen een goede oefening zijn, want (en hij kon wel dansen van blijdschap als hij er aan dacht), vader zou ook een kampeertocht met hem maken; tent en dekens en kookgereedschap mee. Maar eer het zover was had hij nog genoeg te doen. Hij wilde beschuttende afdaken van takken en bladeren leren maken, zoals in het padvindersboek beschreven stonden. En hij wilde uitkijkposten in verschillende bomen vestigen en die verbinden door telefoonleidingen van touw; dat zou best werken, dacht hij.

En dan had hij nog een gróót plan, maar daarover wilde hij met niemand spreken, dan alleen met zijn vriend Wim, want die moest hem er bij helpen. En Wim was er nog niet. Z'n ouders hadden kamers gehuurd in de boerderij aan de over-

kant. Maar ze zouden pas over enige dagen komen. Dat was wel jammer, want wat Piet in de zin had, was een heel werk en hij wilde er gaarne zo spoedig mogelijk aan beginnen. Als hij er goed over nadacht was het eigenlijk een reuzewerk. Niets meer of minder dan een onderaards hol wilde hij graven. Een groot hol, een ècht hol, met geheime bergplaatsen en een verborgen toegang en helemaal voor hem en voor Wim. Als hij dat nu eens fijn in orde kreeg. Leuk zou dat zijn.

Terwijl Piet zo liep na te denken en zich in gedachten reeds in zijn hol had geïnstalleerd, kwam vader op z'n gemak aangeslenterd. Dat was een mooie gelegenheid om er eens over te beginnen.

„Vader,” zei Piet, „ik heb een plan.”

„Mooi zo,” zei vader, „ik ook.”

„Wat dan?” vroeg Piet.

„Nee, jij eerst, jij bent begonnen,” zei vader.

Piet keek even verwonderd, en zei toen: „Ik wou iets maken.”

„Ik ook,” zei vader.

Piet werd nieuwsgierig. „Wat wilt u maken?” vroeg hij.

Vader moest lachen. „Dat zul je wel horen. Kom jij maar eens eerst met je plan te voorschijn. Wie weet wil je wel hetzelfde als ik.”

„Kijk vader, ik wou een onderaards hol maken.”

„Wát zeg je?” zei vader verrast, „een onderaards hol? Dat kan hier niet; daar is het hier geen geschikte grond voor.”

„Wel waar, vader, het gaat best. Zult u zien.”

„Nee jong, dat zal niet gaan, dat stort beslist in. Voor een hol moet je steengrond hebben, of je moet het zó kunnen stutten, dat het niet instort en daar hebben wij geen gereedschap en geen materialen voor.”

„O, maar dat hoeft helemaal niet,” zei Piet opgewonden.

„Kom eens mee, vader, dan zal ik u eens wat laten zien.”

En Piet troonde zijn vader mee, een eindje de laan in. Daar lag een groot afsluithek, dat omgevallen was en geen dienst meer deed.

„Kijk vader,” zei Piet, terwijl hij van opwinding ternauwernood stil kon staan, „als ik nou een grote kuil graaf, met rechte wanden en ik leg het hek er overheen en ik maak de openingen tussen de spijlen dicht en ik doe er dan aarde en blad over, dan zie je er niets van en het hol zakt *niet* in.”

Vader bekeek het hek met aandacht. Het was stevig en zwaar.

„En waar wou je het maken?”

„Achter in het bos, bij de slootkant. De ingang komt dan in de schuine kant van de sloot. De sloot is droog, dus dat hin-

dert niet, en die ingang moeten we stutten, maar dat is maar een klein eindje."

Vader dacht eens na. Inderdaad, zo zou het kunnen. De jongen had het goed overlegd. Maar hij gaf zich nog niet gewonnen.

„Dat kun je alleen nooit voor elkaar krijgen. Dat moet je met z'n allen doen," zei hij.

„Alleen met Wim, vader, en die komt gauw. De anderen wil ik er niet bij hebben, ik wil het met Wim alleen hebben."

„Maar wat heb je aan zo'n hol? Een raar plezier om in zo'n hol te kruipen. Je kunt toch beter in het bos hollen of bokspringen op de wei?"

„O vader, juist leuk. Net als rovers. Er moet een bank in en een tafeltje en een kaars en geheime bergplaatsen en als we dan rovertje spelen en we hebben reizigers overvallen, dan kunnen we de buit opbergen en niemand kan ons vinden."

„Heb jij stiekem Indianenboeken gelezen?" vroeg vader.

„Helemaal niet, maar op school heeft de meester voorgelezen van"

„Ooooo, op schoooooool," zei vader. „Ik zal eens een briefje schrijven aan de bovenmeester hoe het bestaat, dat ze op een Christelijke School de jongens opvoeden tot struikrovers." En vader keek ernstig.

Piet lachte dat hij schaterde. „Och vader, we spelen toch maar. Wat hindert dat nou? Vindt u het goed, vader, van dat hol?"

Vader antwoordde niet direct. Rovertje spelen, moordenaartje spelen, diefie-met-verlos spelen, soldaatje spelen; eigenaardig, die jongens. En nu zo'n rovershol. Eerlijk gezegd voelde hij er niet veel voor. Maar toen hij in de verlangende ogen van zijn jongen zag, zei hij: „Nou, vooruit dan maar. Maar ik

moet zeker weten dat het hol goed in elkaar wordt gezet, dus als jullie het maken, wil ik er bij zijn."

„Fijn, dank u wel," zei Piet juichend. En ineens zich bedenkend:

„Maar wat had u voor een plan, vader?"

„O, niet zoveel bijzonders. Maar ik dacht zo, we hebben nogal wat rommel en papier op te ruimen. Als jij nu nog flink wat droge takken bijeenzoekt, maken we vanavond een kampvuur achter het schuurtje. Dan vraag je de andere kinderen er ook bij en dan zingen we kampliedjes."

„Jaaaa, dat doen we," riep Piet. Hij viel van de ene verrukking in de andere.

„Mooi, dan zorg je maar dat het in orde komt," zei vader.

„Halfnegen kampvuur. Dan is het nog wel niet donker, maar later wil ik het niet stellen met het oog op bedtijd."

III. DE CLUB „DE VOSSEN"

De uitnodiging voor het kampvuur was door alle jongelui uit de buurt met vreugde ontvangen. Piet had terstond de Duintjes en Lou te hulp geroepen en samen hadden ze een eerbiedwaardige berg van dode takken bijeengesleept, veel meer dan ze op één avond zouden kunnen opstoken. Daarna hadden ze van papier en dunne takken, bekroond door dikkere, een brandstapelkje gemaakt en nu hoefde je er maar een lucifertje bij te houden en alles zou in brand gaan.

Het was nog lang geen halfnegen, toen de gasten reeds kwamen opdagen. Daar had je natuurlijk in de eerste plaats Nel en Piet, dan de Duintjes, voorts Lou, de buurjongen, die al een zware stem kreeg en groot en sterk was. Van de be-

vriende familie Willemsen, die een zomerverblijf aan de weg gehoord had, waren Ko en Nel de dochters, en Ab en Gé de zoons, van de partij. Tenslotte kwam vader Mans met z'n viool en moeder met de twee kleintjes, die eigenlijk al lang in bed hadden moeten liggen, maar voor deze gelegenheid extra laat mochten opblijven.

In gemakkelijke houdingen lagen of zaten ze allen rondom de brandstapel.

Om halfnegen kwam het grote moment. Piet stak een lucifer aan en hield die onderaan tegen het papier. Witte rook begon te kronkelen en, daar er bijna geen wind was, steeg hij

recht omhoog. Even leek het of er geen vlam zou komen, maar ineens, links en rechts, braken de vlammen uit; het papier brandde fel. De dunne takken knetterden, vonken vloegen rond, en weldra begonnen ook de dikkere takken te branden. Al heel spoedig zakte de stapel inéén en verspreidde veel vonken. Nieuwe takken werden er op geworpen. Het knetterde dat het een aard had en weldra laaiden de vlammen hoog op. Het was een prachtig kampvuur. De rosse gloed weerkaatste op de stammen en struiken van het langzaam donker wordende bos.

Ab trok onverwachts een brandende tak uit het vuur en hield die dicht voor het gezicht van Nel, die met een gilletje achteruit sprong.

„Schei uit, jô, bê je betoeterd,” riep Piet, die snel op Ab toesprong en hem de brandende tak ontnam, die hij dadelijk weer op het vuur wierp. Ab vond het een kostelijke grap, maar hij was de enige die lachte.

Stil lagen ze nu een poosje te genieten.

„Het Lied van de Rode Vlam, jongens,” riep er één. Vader Mans greep z'n viool en weldra klonken door het bos de woorden:

Wanneer de dag geëindigd is op 't vergevorderd uur,
Dan grijp je naar je tondeldoos, dan sla je vonk en vuur.
Dan kronkelt tussen struik en stam
Je kampsymbool, de rode vlam,
De wilde, rode vlam.

Hallo, hallo, het vonkenspiel schiet over stronk en tak,
De wilde tongen kronkelen met knettering en krak.
Hoog oplaait, tussen struik en stam
Het kampvuur, met de rode vlam,
De wilde, rode vlam.

Wanneer je om je kampvuur zit, weet elk wat dat beduidt,
Dan maak je nieuwe plannen op, dan praat je honderd uit.
Dan zing je tussen struik en stam
Het jachtlied van de rode vlam,
De wilde, rode vlam.

Ja, zo was het precies; en na het zingen was er even een moment stilte, en staarden allen in de wapperende, knetterende vlammen.

Bij een kampvuur moet nu eenmaal gezongen worden en er volgden nog verschillende liederen, waarvan „Faria” en „Een arme oude snuiter”, wel het beste klonken.

Nu kondigde vader Mans een verrassing aan. „We hebben iemand in ons midden,” zei hij, „die liedjes maken kan. Wie het is zeg ik lekker niet. Die onbekende heeft een Konijnenlied gemaakt, op de wijze van: „Er was eens een soldaatje”. Allo, Piet en Nel, zingen jullie eens het beroemde Konijnenlied; ik zal het begeleiden.”

De twee kinderen gingen naast elkaar staan en zongen:

We kennen hier een laantje, een dol gezellig oord;
Daar gaan we 's avonds dikwijls heen en spreken dan geen
woord.

Daar wonen de konijntjes in overgroot getal,
Die diertjes gaan we gaarne zien, 't verveelt ons niemendal.
Tralala, tralala, tralalalalalala.

„En nu allemaal het refrein, jongelui,” riep vader. En uit volle borst klonk het mee: Tralala, tralala, tralalalalalala.

We komen aangeslopen, voorzichtig, zachtjes aan,
En als er een wat leven maakt, kijkt elk hem lelijk aan.
We zitten achter struiken verscholen als een dief
En kijken dan het laantje in; konijntjes zijn zo lief.

En allen zongen mee: Tralala, tralala, tralalalalalala.

Opeens gaan wij aan 't hollen met ijselijk geschreeuw
En vliegen op konijntjes af al brullend als een leeuw.
De arme beestjes schrikken en rennen heen en weer.
Wij trachten ze te grijpen, maar 't lukt geen enk'le keer.
Tralala, tralala, tralalalalalala.

En als we huiswaarts keren, dan zijn we zeer voldaan.
En spreken telkens onderweg hoe fijn het is gegaan.
Zo'n groot getal konijntjes als thans wij konden zien,
Is nog geen enk'le keer geweest en komt nooit weer misschien.
Tralala, tralala, tralalalalalala.

Dat was een prachtlied, vonden ze. Het Konijnenlaantje, dat
aan de ene zijde hakhout en aan de andere zijde grasland had,
kenden ze allen, en nu zo'n liedje er op, dat was aardig.

Er werd veel gebabbeld en gelachen.

Intussen stond het snelle brein van Piet niet stil. Niet voor
niets had hij in zijn padvindingsboek gelezen.

„Jongens,” riep hij, „ik weet wat. We moesten met ons allen
een vacatieclub oprichten, om te wandelen, te fietsen en
spelletjes te doen.”

„Reuze-idee,” zei één van de jongens.

„Die club moet ook een naam hebben,” ging Piet verder.

„Een naam? Ja, wie weet een goeie naam?” riep Ab.

„Jouw naam, omgekeerd,” klonk een stem, waarop een alge-
meen gelach volgde.

„Da's flauw,” zei Ab.

Maar Piet liet zich niet van de wijs brengen.

„We moeten die club noemen naar een dier”

„De reuze-hagedis,” riep er één.

„De muizenclub,” riep een ander.

„De vlooiënclub,” gichelde een meisje.

Gelach en gepraat. De stemming werd rumoerig.

„Stil nu even,” zei vader Mans, „laat Piet even zeggen wat hij van plan is.”

Piet ging weer verder. . . . „en in mijn padvindingsboek staat, dat een club, die naar een dier is genoemd, als herkenningsroep de roep van dat dier moet nabootsen.”

„Piep, piep,” riep er één, maar niemand ging er op door.

„Nou, dat heb je mooi gezegd,” zei Gé.

„’t Staat zo in het boek,” zei Piet.

„Weet jij een dier?” vroeg Ab.

„Ik weet er wel één,” zei Piet, „„De Vossen”.”

„„De Vossen”? Wat roepen die dan?” vroeg Ab.

„De vossen hebben een kort geblaf,” zei Piet. „Het lijkt op „wà wà”, of „ha ha”.”

Daar moesten ze allemaal weer om lachen en het duurde even voor er weer aandacht was, want er waren er een paar, die een luid gesprek in de „wà wà”-taal gingen voeren.

Maar het club-idee was goed en tot de oprichting werd meteen besloten. De meisjes zouden van een rood of bruin lapje vossenkoppen knippen, voor elk lid één, die ze dan op blouse of mantel konden spelden. Maar nu die herkenningsroep. Ze probeerden het allemaal. „Wa wa” ging niet zo goed als „ha ha”, dat merkten ze gauw. „Ha ha” kon je veel langer aanhouden en er ook meer kracht achter zetten.

„Laten we eens oefenen, jongens. Het kampvuur gaat nu toch uit.”

De jongelui verspreidden zich in het bos. De mensen op de straatweg en de bewoners van de huizen konden zich toen afvragen wat er in het bos van Mans eigenlijk aan de hand was, want het weergalmden van allerlei kreten. En vèr dat je ze horen kon! Dat zou je niet gedacht hebben. En wat een ver-

schillende toon-aarden! Een welkomstgroet bijvoorbeeld, als de clubleden elkaar tegen kwamen was: „Ha haaaaa”. Wou je weten waar iemand zat, dan was het „haaaaaa ha, haaaaa ha!” en als je op mars was, dan kon je op de maat van de voetstappen zeggen: „Hà hà hà hà.”

Daar kon je dus plezier van beleven.

En plezier hadden ze. Hoe meer lawaai, hoe meer plezier.

Maar toen het eindelijk te donker werd en de gasten luidruchtig wegtrokken, stonden twee dingen vast:

Ten eerste: Het was een fijn kampvuur geweest.

Ten tweede: De club „De Vossen” was opgericht en beloofde een fijne club te worden.

Zodat Piet met een voldaan gevoel in zijn tent kroop.

„Hà hà, hà hà, hà hà.”

Daar komen de clubleden aan. De hut is het verzamelpunt en de tocht gaat naar de Loosdrechtse Plassen.

De groep is groter dan in het begin. De Duintjes hebben er een logé bij en de Willemsens brengen een neef mee. Zonder contributie en stemming worden ze in de club opgenomen; de enige voorwaarde is: een goed humeur.

Even later vertrekt het troepje op de snelle fietsen. Als een vlucht vogels scheren ze over de weg. Piet voorop, die, als oprichter van de club, zo'n beetje laat merken dat hij nu ook de aanvoerder is. Eigenlijk was er over een aanvoerder niet gesproken; het ging allemaal vanzelf.

„Allo jongens, we gaan rechtuit het bos door en dan links de harde weg,” commandeert Piet. De weg door het bos is de mooiste; maar je kunt ook langs het kanaal gaan.

„Waarom dat dooie bos door?” roept Ab. „De weg langs het kanaal is veel beter.”

„Nee, we gaan door 't bos,” zegt Piet, en ze gáán door 't bos.

De anderen vinden het allang best; het bos is ook mooier. Weldra zijn ze op de harde weg. Ab zegt tegen Gé: „Zullen we eens kijken wie het hardste rijden kan?”

Gé doet net of hij er op ingaat. „Top,” zegt hij; en meteen zetten ze er een vaart achter, dat ze de anderen snel vooruitschieten. Ab trapt wat hij kan; hij komt Gé voor. Dáár heeft Gé op gewacht; hij houdt in en laat Ab voortrennen; zelf wacht hij kalm tot de anderen hem weer hebben ingehaald. Allen hebben ze nu pret over Ab, die na een paar honderd meter al merkt, dat hij is beetgenomen en met een boos gezicht op de troep blijft wachten.

„Flauwerd,” zegt hij tegen Gé.

„Of jij,” antwoordt deze. „Nogal lollig om van de anderen weg te gaan.”

„Wat geeft dat nou?” zegt Ab.

„O, niemendal hoor, maar *ik* doe het niet,” zegt Gé.

Voor Ab is de pret enigszins verstoord. Hij wil zo graag haantje de voorste zijn en kan het niet goed verdragen, dat hem dit vandaag niet lukt. Zwijgend en een beetje achteraf rijdt hij mee.

In Loosdrecht stallen ze de fietsen bij het zwembad en gaan naar binnen.

Ab zegt, dat zijn zwempakje nog op zijn fiets zit en gaat even terug. Vijf minuten later liggen ze allemaal in het heerlijke water en zwemmen wat ze kunnen. Maar als ze weer bij de fietsen terug zijn, schrikken ze niet zo zuinig. Drie banden zijn leeggelopen. Hoe kan dat nou? Drie lekke banden? Dat betekent een half uur oponthoud, als het niet langer is. Ze gaan naar de baas van de stalling, die al ziet wat er aan de hand is.

„Plakken? Geen kwestie van,” zegt hij. „Hier, nemen jullie

die pomp maar en laat hem (hij wijst op Ab) pompen. Hij was zo aardig om jullie ventielen los te draaien."

Ab krijgt een kleur en begint te lachen.

„Nou, 't is goed gelukt," zegt hij. „Jullie hebben je een aap geschrokken."

Ja, dat hadden ze inderdaad. En als beloning krijgt Ab twee fikse stompen en wordt aan het pompen gezet. Daar helpt geen lieve-moederen aan.

Ze vinden het 'n flauwe mop van Ab, maar als de fietsen weer in orde zijn, is de goede stemming ook weer terug. En vrolijk zingend en pratend, rijden ze naar huis.

Maar, 't is gek, onderweg dwalen de gedachten van Piet telkens af. Hij let niet op de mooie wegen, hij luistert niet naar het vrolijke gepraat van zijn makkers; hij denkt aan een geheimzinnig, donker hol, verlicht door een klein kaarsje; heel stil en heel diep onder de grond. In het kaarslicht flonkeren de buitgemaakte gouden en zilveren schatten, die veilig in het hol zijn opgeborgen. . . .

IV. HET HOL IN HET BOS

't **I**s Zaterdag, Piet is ongedurig. Vandaag komt Wim. Hij is al een paar keer naar de trein geweest, maar mis, hoor. Wim was er niet in. Er zit dus niets anders op dan af te wachten tot hij komt.

In de verte naderen drie fietsers. Piet let niet erg op ze, maar ineens hoort hij vlakbij een welbekende stem roepen: „Héla, wil je me niet zien?"

Wel verdraaid, 't is Wim, die met z'n twee oudere broers per fiets is gekomen.

„Hoera,” roept Piet en hij maakt een luchtsprong van blijdschap.

Het drietal stapt af en wordt hartelijk verwelkomd.

„Een hele tocht, hè?” zegt mevrouw Mans.

Daan, een reus van zeventien jaar, die de aspirant-schoolmeester wordt genoemd, omdat hij al op de Kweekschool is, en Frits, een jongen van vijftien, die een hoofd groter is dan hij behoort te zijn, zeggen heel gewoontjes dat het niets bijzonders was. Maar Wim geeft toe dat het toch een hele trap was geweest.

„Nu ja,” zeggen zijn broers, „voor jou, want jij bent pas elf.” Zo is het ook. Even oud als Piet, even groot, dezelfde blauwe ogen, en blonde haren, even vrolijk en geestdriftig, met dezelfde idealen, is hij een vriend die uitstekend bij Piet past.

„Ga maar zitten, jongens,” zegt mevrouw Mans weer, „dan kunnen jullie wat drinken en uitrusten. Komen vader en moeder vandaag nog?”

„Misschien wel,” zegt Daan, „maar er ging nog al veel bagage mee, zodat moeder veel werk heeft met uitpakken en de kamers gereedmaken.

„Vraag maar of ze eens gauw komen. . . .”

Van dit gesprek horen Piet en Wim verder niets meer, want Piet heeft zijn vriend gewenkt en loopt nu met hem door het bos.

„Fijn is het bos,” zegt Wim opgetogen.

Hij snuift met welgevallen de heerlijke geuren in en loopt met Piet langs de aardige bospaadjes en het rhododendronperk.

„Toen ik zoëven langs de weg reed, zag ik Gé Willemsen, die „ha haaa” tegen me schreeuwde. Nou, ik heb toen ook maar wat geschreeuwd.” Piet lachte.

„Ja, zie je, dat is de roep van onze club. We hebben een club

opgericht om te fietsen en te wandelen en die heet „De Vossen”. En dat „ha haaaa” is nu onze herkenningroep en daar groeten we mekaar mee.”

„O, dat is mooi,” lacht Wim. „Is het een leuke club?”

„Nou, reken maar,” zegt Piet. „Jij wordt er natuurlijk ook lid van. We maken allerlei plannen en zijn al een keer of wat met z’n allen op stap geweest.”

„Dat is fijn,” zegt Wim. „Ik wil best lid worden.”

„’t Zal je best bevallen,” zegt Piet. „Maar toch weet ik iets dat nog veel fijner is.”

Wim wordt nieuwsgierig. „Wat dan?” vraagt hij.

„Ik ga een onderaards hol maken,” zegt Piet geheimzinnig.

„Wat voor één?” vraagt Wim.

„Een hol, helemaal onder de grond, zodat je er niets van kunt zien, en met een geheime ingang. Ik wil het erg groot en ruim hebben, met een bank er in en een tafeltje en geheime bergplaatsen en een lantaarn. Ik heb het helemaal al uitgedacht,” zegt Piet weer.

„Kun jij dat dan maken?” vraagt Wim.

„Niet alleen,” zegt Piet, „maar ik wou dat jij me er bij hielp; dan is het hol van ons tweeën en verder wil ik er niemand in hebben.”

Nu is het de beurt van Wim om een luchtsprong te maken.

„Reuze,” zegt hij. „Maar mag je van je vader?”

„Ja zeker,” zegt Piet. „Ik heb met mijn vader de plek uitgezocht. Ga mee, dan zal ik ’m je wijzen.”

Snel lopen ze het bos door. Weldra komen ze aan een open plek, bij de slootkant, enigszins verborgen achter struiken. De slootkant is bezet met berken en elzen, die aan de voet omwoekerd zijn door slingerplanten, met hier en daar een struik. Daardoor kan men, op de wei staande, niet goed zien wat er

in het bos voorvalt, doch van het bos uit heeft men een zeer goed overzicht van de weide.

„Kijk,” zegt Piet, „hier wil ik het maken. En dan wil ik de ingang doen uitkomen op de schuine helling van de sloot, zó, dat ie vlak achter déze struik is. Die ingang is, om zo te zeggen, 'n tunnel.”

„'n Tunnel?” zegt Wim. „Maar die zal toch gauw instorten?” „Niks hoor,” zegt Piet. „Die wordt natuurlijk gestut. We hebben drie oude kisten in de schuur staan. Eén mag ik hebben voor tafeltje, en één mag ik uit elkaar slaan voor het hout.”

Wim's fantasie werkt snel. In gedachten ziet hij het donkere, onderaardse verblijf reeds klaar. 't Zou *leuk* zijn om in zo'n hol te kunnen kruipen bij het witte schijnsel van een zaklantaarntje, waarvan je de lichtbundel op de donkere wanden kunt laten spelen. En dan steek je het kaarsje aan, en doet de zaklantaarn uit, en dan zit je bij het flikkerend kaarslichtje. Griezellig, spookachtig, *fijn* in één woord.

„Nou, zullen we 't doen?” vraagt Piet.

„Natuurlijk, gráág,” zegt Wim. „Wanneer wou je er mee beginnen? Maandag meteen maar?”

Nu Piet zo plotseling voor de verwezenlijking van zijn droom wordt gesteld, ziet hij moeilijkheden die hem eerst niet in de gedachten waren gekomen. De club! Hoe moet het daarmee? „Ja,” zegt hij een beetje aarzelend, „ik wil best Maandag beginnen, maar hoe moet dat dan met de club? We zullen een dag of wat thuis moeten blijven en de anderen hun gang laten gaan. Als ze dan weg zijn, kunnen wij gaan graven.”

„Maar we kunnen ook best een keer of wat met ze meegaan,” zegt Wim. „Dan merken ze 't niet zo gauw.”

Piet vindt dat een reuze-idee en ze spreken af het zo te zullen doen.

Weldra moet Wim naar huis. Hij is terstond al evenzo vervuld van de gedachte aan het hol, als Piet, en hij heeft grote moeite er over te zwijgen. Toch zal hij zijn ouders in het geheim moeten nemen, want als je in die zwarte bosgrond aan het graven gaat, word je natuurlijk vuil. Als moeder nu maar veel oude kleren heeft meegenomen. Daar is hij niet erg gerust op.

Zo peinst hij door. Als hij naar bed gaat, duurt het lang eer hij slaapt, en als het eindelijk zover is, droomt hij van hollen en holbewoners.

De volgende dag is het Zondag. Die gaat als gewoonlijk rustig voorbij. De ochtend wordt besteed aan kerkgang in het nabije dorp, de middag aan wandelen of lezen.

Die avond is er in het bos van Mans een luidruchtige vergadering van „De Vossen”, die met z'n allen proberen een programma voor de komende week samen te stellen.

Als het weer zo mooi blijft als tot dusver, is dat niet moeilijk. Allen hebben een fiets. De twee grote broers van Wim gaan graag op eigen gelegenheid uitgestrekte tochten maken, wat de anderen wel best vinden, want die twee rijden verbazend hard. De anderen blijven wat dichterbij honk, het nabije Gooi, de Loosdrechtse Plassen, het vliegekamp Soesterberg. Zwemmen is ook een punt van belang. En dan heb je nog de wandelingen door de bossen, het zoeken van planten, het bestuderen van vogels en eekhoorns, de hertenkamp, het Konijnenlaantje, en wat er verder in de natuur valt op te merken.

Tenslotte wordt besloten: Maandagmorgen zwemmen, Maandagmiddag naar Soesterberg, Dinsdag een wandeling naar de zandheuveld.

Die Maandagmorgen gaan Piet en Wim graag mee. Zwem-

men vinden ze heerlijk. En éven komt de gedachte aan Soesterberg, met de vele vliegmachines, die daar te zien zijn, als een grote verlokking om hun graafplannen uit te stellen, doch ook maar éven. Ze willen tòch maar liever aan het hol beginnen.

Als die middag de club zich verzamelt, hebben Piet en Wim geen zin. Ze willen liever in het bos blijven.

Nu, vrijheid, blijheid, en zonder hun veel naar de reden te vragen, vertrekken de anderen.

Dit is hun kans. Eerst oude kleren aan. Piet heeft een speciaal „bospak”, waarin hij er uitziet als een zigeuner. En ook Wim's moeder heeft op allerlei avonturen gerekënd, want de verzameling oude kleren, die ze in de loop van de winter heeft opgespaard en nu meegenomen, overtreft verre Wim's verwachtingen.

Uit de schuur halen ze elk een grote spade. En nu aan de gang. Eerst precies opgemeten hoe groot het hek is, dat als afdekking zal moeten dienen. Dan de plek afgetekend met de spade, zo, dat het hek er nog flink overheen kan.

't Is gelukkig een *open plek*, dus veel last van de bomen zullen ze niet hebben. Tenminste, dat dènken ze. Ze denken zómaar de aarde te kunnen wegscheppen en in korte tijd op goede diepte te zijn. Maar zo gaat het niet. Waar komen toch al die boomwortels vandaan? Kijk eens, wat een dikke. 't Is inderdaad vreemd, maar hoe dan ook, de wortels *zijn* er en het komt er nu op aan, ze weg te krijgen. Nu heeft Piet vaak gezien hoe zijn vader met één slag van de spade loodrecht er bovenop, zo'n wortel doorsloeg. Dat kunstje zal hij ook eens proberen. Hij tilt de spade hoog op, en . . . pang, loodrecht op de wortel. Och arme. De slag tintelt in zijn handen, maar de wortel geeft er niets om. Die schijnt te glimlachen. Een tweede slag waagt hij niet, dat doet veel te zeer aan zijn han-

den. Dan is het maar het beste, de bijl er bij te halen.

„Hei daar, wat moet dat met die bijl? Wou je mijn bos omhakken?” roept vader, die hem ziet gaan.

„Nee vader, maar 't is voor de boomwortels.”

„Dat wil dus zeggen dat je mijn bijl gaat bederven,” zegt vader. „Ik wil eerst eens kijken.”

Vader kijkt, en ziet bedenkelijk als hij bemerkt, hoe weinig armslag de jongens hebben in de kuil die ze bezig zijn te graven.

„Ik wil jullie wel helpen,” zegt hij goedig.

„Hè nee, vader, we willen het heel alleen doen,” zegt Piet.

„En wie zal de doktersrekening betalen, als je in je rug hakt?” vraagt vader.

„O, die betaalt mijn vader wel,” zegt Wim. „Die heeft geld genoeg.”

„Zo, jij schijnt het te weten. Maar ik heb het hem nog nooit horen zeggen,” antwoordt vader.

„Zoiets zeg je ook niet,” vindt Wim. „Maar heus, gaat u maar rustig uw sigaar verder oproken; wij zullen die wortels wel stuk krijgen.”

„En onze ruggen blijven heel,” voegt Piet er aan toe.

Dan geeft vader het op en gaat terug.

Heb je wel eens geprobeerd een boomwortel door te slaan? Als je zo'n wortel of een dikke tak wilt doorslaan, moet er een hard stuk hout onder liggen; dat „draagt”. Maar als er losse grond onder zit, veert de tak of de wortel mee. Er is geen „dracht”, zegt men, en de bijl gaat er niet door. Dat merken Piet en Wim ook. Die wortels veren en dansen gezellig mee, met iedere slag, en in plaats van één klap, moet je er wel vijf of zes geven. En dan sla je natuurlijk nooit precies op het plekje van de éérste slag, maar wel er vlak naast. En als de wortel eindelijk door is, zit je bijl vastgeklemd. Foei,

wat worden je handen moe; en wat wordt je rug warm.

„Zal ik mijn vader roepen?” zegt Piet, en kijkt verlangend in de richting van de hut.

„Nee hoor,” zegt Wim. „We hebben gezegd, dat we het zelf willen doen en nu moeten we ook volhouden.”

Dan maar weer verder; tot eindelijk de meeste boomwortels er uit zijn. Maar het graven is nu niet leuk meer; doodmoe, groezelig zwart en met blaren in de handen gaan ze naar de schuur, bergen de gereedschappen op en gaan zich wassen onder de pomp.

Als de andere jongelui thuiskomen, zien ze er weer onberispelijk uit, en niemand kan vermoeden, dat ze zo in de grond geploeterd hebben.

Des avonds hebben ze één angst, namelijk, dat er besloten zal worden verstoppertje te gaan spelen, want dan is de kans groot dat hun arbeid in de hoek van het bos ontdekt zal worden.

Gelukkig valt de keus op voetballen; in de weide wordt gevoetbald, tot het bedtijd is.

De volgende morgen komen „De Vossen” bijeen voor de wandeltocht naar de zandheuveld, midden op de hei. Nel kan niet mee; die moet moeder helpen; en Lou is met zijn vader op stap. Nu hebben de kinderen Van Duinen en Willemsen vast op Piet en Wim gerekend, doch die hebben geen zin.

„Waarom nu niet? ’t Was gisteren toch afgesproken, en als je iets afspreekt, moet je het ook doen.”

Piet kijkt naar Wim en Wim kijkt naar Piet, en ze moeten heel even lachen.

„Jullie hebben wat met elkaar,” zegt Gé opeens.

„O ja?” zegt Piet, gemaakt onverschillig, „je schijnt het goed te weten.”

Allen kijken nu met enige achterdocht naar Piet en Wim. Dat ze samen iets in het schild voeren, is duidelijk. Maar wát? En waarom mogen de anderen dat niet weten?

„Willen jullie ons niet zeggen waarom jullie niet meegaan? Geen zin, geen zin, geen zin, anders horen we niet,” zegt één van de meisjes.

„We hebben ook geen zin,” zegt Wim. „Gaan jullie nou maar gerust wandelen, wij amuseren ons wel.”

„Flauwerds,” scheldt het troepje, en trekt mopperend af. De stemming is bedorven; Piet en Wim moeten niet zo stiekem doen, vinden ze. Waarom kunnen ze niet gewoon zeggen, wat ze eigenlijk van plan zijn?

Maar dat is het juist; Piet en Wim denken er niet over, iets te zeggen; dan zou de hele aardigheid er af zijn.

„Zouden ze wel allemaal weggaan?” vraagt Piet achterdochtig. „Veronderstel, dat er één achterblijft om te spioneren.” Tja, je kunt nooit weten, en daarom kijken ze eerst voorzichtig achter struiken de laan af, om te zien of ze werkelijk allemaal vertrekken.

Ja, gelukkig, de kust is veilig. Nu snel verkleed en weer aan het werk.

Een geluk dat de boomwortels nu geen moeite meer geven. Het is nu hoofdzakelijk graafwerk en dat schiet met z'n tweeën goed op. De uitgeworpen aarde vormt een steeds hogere berg; de kuil wordt steeds dieper; op één plek is hij al zó diep, dat ze er in kunnen staan zonder met hun hoofd boven de rand te komen. Dieper mag hij niet, want anders wordt de grond te nat van het grondwater. Dus nu recht afsteken en de grond op gelijke diepte brengen.

Nu komt de tunnel aan de beurt en dat is een werkje op zichzelf. Daar is hout voor nodig. De ochtend is voor het grootste deel voorbij; ze gaan zich wassen en wat opknappen en gaan dan naar de schuur om de kist, die voor het stutten moet dienen, uit elkander te slaan. Zoiets is altijd een prettig werkje. Hamer, nijptang en bijtel komen er bij te pas; je moet harde klappen geven om de planken los te slaan en je moet zwaar trekken om de roestige spijkers er uit te krijgen. Terwijl ze daarmee ingespannen bezig zijn, worden ze verrast door de terugkomende clubleden.

„Waar zijn jullie aan bezig?” vragen ze.

„Een poppenledikantje voor Piet z'n zusje,” zegt Wim, zonder op te kijken.

„Dát? Van *die* planken een poppenledikantje? Maak dat een ander wijs.”

„Nou, dan niet,” zegt Piet en geeft meteen een fikse slag met de hamer tegen de zijwand van wat eens een kist was.

Het clubje druipt af.

„'k Geloof er niets van,” zegt Ab tot de anderen, als ze een eindje verder zijn.

„Ik ook niet, ik ook niet,” klinken verschillende stemmen.

„Toch flauw dat ze zo stiekem doen. Waarom mogen wij dat niet weten?”

„We moeten toch te weten zien te komen wat ze uitvoeren,” zegt één van de Duintjes.

„In ieder geval mogen ze vanmiddag niet met ons mee,” zegt een ander.

„Nee, ze mogen niet mee. Zulke jongens kunnen we missen,” is het algemene besluit.

„Weet jij niet wat ze doen, Nel?”

„Vader weet het wel, maar ik mocht het niet weten,” antwoordt Nel.

„Jij ook niet eens? Nou, dat is ook wat moois. Maar zeg ze maar gerust dat ze niet meegaan vanmiddag.”

Aan tafel zegt Nel het.

„O, fijn,” antwoordt Piet.

„Waarom doe je zo mal?” vraagt Nel.

„Ik doe helemaal niet mal,” zegt Piet verontwaardigd.

„Geen ruzie,” zegt vader. „In de vakantie houd ik van vrijheid; ieder mag zijn zin doen, als 't maar geen kwaad is.”

„Waarvoor heb je dan een club?” moppert Nel.

„Voor je plezier,” zegt vader. „En Piet zal heus de club niet verlaten, wees daar zeker van.”

„Maar de club zal hem en Wim er uit zetten,” antwoordt Nel weer.

„Kom kom, dat zal zo'n vaart niet lopen,” meent moeder. Wim komt die middag keurig gewassen en gekleed op het appèl.

„We mogen niet mee, Wim,” zegt Piet, die voor het gemak zijn zigeunerpak niet heeft uitgedaan.

„O nee?” roept Wim verheugd. „Dan ga ik me weer verkleden. Ik kom zo.”

Weldra is hij terug en nu komt het er op aan, de tunnel te

maken. De vloer van de tunnel moet gelijk zijn met de vloer van de kuil en dat wil dus zeggen dat je op je knieën moet liggen graven. De tunnel moet ook niet breder gemaakt worden dan nodig is; zodat er maar één tegelijk kan graven. De uitgegraven aarde komt in de kuil terecht; en moet uit de kuil over de rand gewerkt worden. Dat is weer een werkje op zichzelf, maar gelukkig kan een groot deel gebruikt worden om er een aarden bank van te maken. En weet je wat zo ongemakkelijk is? Als je op je knieën ligt te graven, word je gauw stijf en moe in je dijen. Maar Piet en Wim laten zich niet afschrikken. Piet gaat op de knieën en graaft en Wim maakt van de vrijgekomen aarde een bank langs de achterwand. Als Piet moe wordt, ruilen ze om, en als Wim moe wordt, ruilen ze wéér om. Als de tunnel een eindje gevorderd is, worden er eerst links en rechts planken van de kist tegen de wanden gezet en goed aangedrukt en daar bovenop een dwarsplank.

Een paar taaie wortels geven last, maar gelukkig zijn ze niet dik, zodat ze met de scherpe schep kunnen worden doorgeslagen. Af en toe moeten de jongens eens uitblazen. Maar dan met nieuwe moed weer verder. Hoe dieper het gat wordt, hoe minder ruimte ze voor de armen hebben; maar ze houden vol. Opeens schiet de schep door; ze hebben de slootkant bereikt. De rest is nu gemakkelijk; de opening wordt vergroot, de vloer netjes afgewerkt, de zijkanten en bovenkant met de planken van de kist gestut en de tunnel is klaar. Ze kunnen er precies doorheen. Natuurlijk moeten ze eerst voor de grap een paar keer in- en uitkruipen. Ze merken daarbij, dat hun benen door de aarde erg zwart worden. Daarom wordt de vloer van de tunnel dik met bladeren belegd. Ook op de vloer van het hol en op de aarden bank brengen ze een dikke laag

dor blad; dat zit lekker en ritselt gezellig en je wordt ook niet zo zwart.

Maar nú is alles toch klaar en kan het hol worden afgedekt. Dáár moet vader bij helpen.

Eerst wordt de kist, die Piet gekregen heeft, er in gebracht. Dat is de tafel.

Daarna wordt met vereende krachten het oude hek versjouwd en dwars over het hol heengelegd.

't Past precies.

Een afgedankte mat, plus wat stokken en takken, moeten die-

nen om de openingen tussen de spijlen van het hek dicht te maken. Daarna wordt de uitgegraven grond er overheen gespreid.

Dat gaat vlug genoeg, véél vlugger dan het uitgraven.

Dan wordt alles netjes vastgetrapt en gelijkgemaakt met de hark; wat droge bladeren er overheen gestrooid, en wie 't niet wist zou niet vermoeden, dat daar zo'n prachtig hol onder de grond zit.

Van een sigarenkistje worden bodem en deksel afgehaald, zodat een rechthoek van latjes overblijft. Door één van de korte kanten wordt in het midden een spijker geslagen en daarop een kaars vastgestoken. Door de andere korte kant wordt een gat geboord en daardoor een ijzerdraadje gehaald. Nu hebben ze een schitterende lantaarn, die aan de zoldering kan worden opgehangen.

Ze kruipen door de tunnel in het hol. 't Gaat best. Bij kaarslicht worden links en rechts holten in de zijwanden gemaakt; dat zijn de geheime bergplaatsen. En bij het weggaan wordt de opening in de slootkant met takken dichtgemaakt.

Zo wordt die middag het hol voltooid en nooit gingen twee jongens met meer vreugde over de volbrachte arbeid naar huis.

Moe, zwart, maar stralend van voldoening. Ze hadden hun eigen plekje, hun onderaards hol, flink en ruim, en ze hadden hun geheim, dat niemand wist.

V. HET VERRAAD

Die avond moet Ab Willemsen even naar de boerderij en steekt daartoe de weide over, die langs het bos van Mans loopt. 't Is stil in 't ronde. Ineens hoort hij tamelijk dichtbij stemmen, die hij weldra herkent als van Piet

en Wim. Dat maakt hem nieuwsgierig. Als hij nu eens te weten kon komen, wat die twee eigenlijk uitvoeren.

Hij gaat dicht naar de bosrand en loopt voorzichtig in de richting van 't geluid. Hij gluurt door de struiken en ziet de twee jongens weldra op een open plekje, terwijl Piet wat aan de slootkant scharrelt. Hij hoort Wim vragen: „Is ie goed dicht?” en Piet antwoordt: „Nou, reken maar, je ziet er niks van.”

Nu gaan ze weg. Even wacht Ab nog; dan springt hij over de sloot en gaat aan het zoeken. Weldra vindt hij de ingang van de tunnel, ondanks de takken en bladeren, waarmede die gesloten is.

Hij haalt de takken weg en kijkt in een donkere gang.

„Ha zo,” denkt hij, „nú weet ik het. Ze hebben een hol gemaakt.”

Ab heeft evenwel niet lang genoeg gewacht. In de stille avondlucht is het geluid, dat zijn sprong over de sloot maakte, door Piet en Wim nog even gehoord, zodat die, onraad vermoedende, terstond naar hun hol terugkeren. Net als Ab de ingang staat te bestuderen, komen zij er aan.

„Ik weet toch al, wat jullie gemaakt hebben,” roept Ab hun toe, „een hol onder de grond. Waar of niet?”

Ontkennen hielp niet.

„Ja,” zegt Piet, die wel wat onthutst is, dat het geheim zó spoedig is ontdekt.

„Ab, hoor eens,” zegt Wim, „niks tegen de anderen zeggen, hoor; dat zou flauw zijn! We willen het juist geheim houden.”

„Ik zal niks zeggen,” antwoordt Ab.

„Echt niet?” roept Piet verheugd.

„Nee, echt niet.”

„Reuze,” zegt Piet, „als je dan eens alleen bent, mag je bij ons in het hol komen. Het is een reuze fijn hol.”

„Best,” zegt Ab, „maar nu moet ik verder.” En meteen

springt hij over de sloot, en gaat door naar de boerderij.

Piet en Wim gaan naar huis. Eerlijk als zij zelf zijn, komt het geen seconde in hen op, dat Ab het gegeven woord zou breken en als vader de volgende dag naar Amsterdam moet, en besluit, dat per fiets te doen, gaan ze hem, samen met Lou en Nel, een eind wegbrengen.

Intussen verzamelt de club zich. De Duintjes met een logé; de Willemsens met een neef.

„Zal ik jullie nu eens wat vertellen?” zegt Ab. „Ik weet, wat Piet en Wim gemaakt hebben!”

„Wat dan?” vragen de anderen.

„Een onderaards hol.”

„Hoe weet jij dat?”

„Ik heb het gisteravond ontdekt en ik weet precies waar het is.”

„O ja? Dat moeten we ook zien, Ab. Waar is het? Breng ons er even naar toe, zeg.”

„Best,” zegt Ab, „kom maar mee.”

Dat Ab heel lelijk doet door zo zijn belofte te breken, schijnt hem in 't minst niet te hinderen.

Hij brengt hen allen er heen. Onderweg spreken zij druk over de lelijke manier, waarop Piet en Wim met hen waren omgegaan; zo stiekem en achterbaks. Maar dat zouden ze hun wel inpeperen!

Kort voor koffietijd komen Piet en Wim terug en hun eerste gang is naar het hol. Daar wacht hun een grote teleurstelling. De takken, die de opening van de tunnel verborgen, zijn verwijderd, een paar zijwaartse stutten van de tunnel zijn omgetrokken, zodat deze gedeeltelijk is ingestort, en binnen in het hol hebben vreemde bezoekers huisgehouden. De tafel ligt in een hoek, de kaars is haast opgebrand, de aarden bank ingetrapt en de geheime bergplaats onbruikbaar gemaakt. Piet en

Wim kijken elkander verschrikt aan en in het hart van Piet vlamt drift en verontwaardiging op over de woordbreuk van Ab. Als dat nu niet vals is, dan weet hij het niet. Ab heeft toch beloofd, dat hij er z'n mond over zou houden. Nu had hij het dus toch verteld en nu er al enigen in zijn geweest, kun je er vast van op aan, dat de hele club het spoedig zal weten. Het

geheim is dus niet langer een geheim en daarmee is voor een groot deel de aardigheid van het hol af.

Met tranen in de ogen komt Piet thuis en kan zijn teleurstelling moeilijk verkroppen; niettemin besluit hij onmiddellijk samen met Wim het hol die middag weer geheel en al in orde te maken. Ze zullen er dan de wacht bij houden, zodat niemand gelegenheid krijgt het te beschadigen of er binnen te dringen. Ze gaan dan ook zo spoedig mogelijk aan het werk. De tunnel wordt hersteld en het hol van binnen weer netjes in de vorige toestand gebracht.

Terwijl ze zo werken en eigenlijk nergens op verdacht zijn, horen ze ineens stemmen. Twee jongens springen over de sloot, waarvan er één, Ab, brutaalweg door de tunnel naar

binnen kruipt. Met een sarrende lach vraagt hij: „Zo jongetjes, zitten jullie er in? Blijf maar lekker zitten, hoor.”

„Wat moet jij hier,” schreeuwt Piet, „ga weg, je bent een valsaard. Je mag hier niet meer komen!”

„Zal ik aan jou vragen,” is het antwoord, maar Ab trekt zich toch ijlings terug, want in de tunnel heeft hij geen bewegingsvrijheid en als Piet wil, kan hij hem makkelijk een pak slaag geven, zonder dat hij er veel tegen kan doen. Piet gaat hem terstond achterna, gevolgd door Wim. Nu zien de jongens er niet op hun voordeligst uit. De clubleden zijn gewend aan hun wandelpakjes en nu treffen zij hen aan in oude, door aarde en zand zwart en groezelig geworden kleren. Ook hun handen zijn zwart, terwijl ook hun gezichten zwarte vegen vertonen. Als Piet en Wim dan ook uit hun hol te voorschijn kruipen, worden zij ontvangen met schaterend gelach van een zevental jongelui, die op de weide staan, recht tegenover het hol.

„Vreselijk, wat zien ze er uit,” gichelt één van de meisjes.

„Het lijken wel landlopers,” zegt een ander.

„’t Is nogal wat lekkers, in zo’n smerig stinkhol te zitten. Ik zou wel weten, wat ik liever deed!”

Die belediging van hun hol konden Piet en Wim niet op zich laten zitten.

„Je mocht willen, dat je zo’n hol had,” schreeuwt Piet.

„’t Is een reuze fijn hol,” zegt Ab, „ik ben er in geweest. Ik had drie emmers water nodig, om weer schoon te worden.”

„Hou jij je mond, valsaard,” zegt Wim.

„Jou vertrouw ik nooit meer,” roept Piet, „je hebt gelogen en je hebt beloofd, dat je niks zeggen zou en je hebt het toch gezegd.”

„Nogal natuurlijk,” zegt Ab, „had je heus gedacht, dat ik m’n mond zou houden? Wat ben je dan toch een domoortje!”

Deze treiterende woorden maken Piet verschrikkelijk boos op Ab. 't Is dan ook niet prettig, eerst door hem verraden te zijn, en dan nog voor domoor te worden gescholden. In zijn drift grijpt hij een knoest hout, die er ligt en slingert die naar Ab toe, die hem op een haar mist.

„Dat is vals,” klinkt het nu in koor. „Ab doet je niks en nu ga jij met een stuk hout gooien.”

„Laat Ab maar eens hier komen, als hij durft!” schreeuwt Piet, „die vuile lafbek. Liegen, dat kan ie.”

Daar moeten de anderen weer zó verschrikkelijk om lachen, dat het luid in het rond klinkt. Nu wordt er even door de jongelui op de weide onder elkander gefluisterd. Daarna roepen zij tot Piet en Wim: „Nu jongetjes, gaan jullie maar weer lekker in je holletje spelen, hoor, daar heb je ons niet bij nodig. Da. . ag!” en lachend gaan zij weg. De stemming van Piet en Wim is er door deze ruzie niet beter op geworden, en vooral Piet is vreselijk boos. Wim neemt het wat kalmer op. „Kom jô, we laten ze maar kletsen. *Wij* hebben het hol! Ga mee, dan gaan we er verder aan werken.”

En weldra kruipen de beide vrienden weer door de tunnel, om hun arbeid binnen in het hol voort te zetten, en, als ze gereed zijn, te genieten van het verblijf in de donkere ruimte, slechts verlicht door het kaarsje, en waarbij de gedachten aan grotten, onderaardse hollen, het verhaal van Alladin's wonderlamp en de verborgen schatten van zeerovers hen door het hoofd gaan. Het zal een half uur later geweest zijn, als de lichtbundel, die door de tunnel naar binnen valt, ineens verdwijnt. De ingang van de tunnel is afgesloten. Zij hebben in het geheel niet bemerkt, dat de clubleden stilletjes over het bruggetje zijn gegaan en zachtjes naderbij zijn gekomen, om hen te overrompelen. Piet dringt onmiddellijk in de tunnel en tracht de versperring weg te duwen, doch dat lukt niet.

„Wat moet dat?” schreeuwt hij. Het antwoord is een luid gejoel. „Ze zitten er in,” hoort hij roepen. Ineens horen de beide jongens boven hun hoofd een vervaarlijk geluid. Een zestal kinderen is op het dak van het hol gaan dansen. Dof klinken springende voeten op het hout, vergezeld van allerlei kreten en gelach. Ineens pakt de jongens de angst. De tunnel afgesloten en het dak, dat tenslotte niets anders is dan een oud hek, zó zwaar belast! Als het eens instortte! Een regen van zand en aarde komt naar binnen, waardoor de ademhaling bemoeilijkt wordt, terwijl de zijkanten van het hol, waarop het hek rust, door het gedreun en gestamp beginnen af te brokkelen.

In hun angst kunnen de beide opgesloten jongens niets anders doen dan zo hard mogelijk schreeuwen, en dat schijnt juist de bedoeling van hun kwelgeesten te zijn, want hoe harder ze schreeuwen, hoe harder er gesprongen wordt, en hoe luider het gelach weerklinkt. Ook op de tunnel wordt gesprongen. Gelukkig is die goed gestut, wat niet wegneemt, dat op verschillende plekken aardstoringen plaats hebben. Tot overmaat van ramp raakt de lantaarn, waarin het kaarsje brandt, door de dreuning los, en valt op de grond, waardoor de kaars uitdooft en de jongens in het stikdonker zitten. Geen wonder, dat hun angst nog toeneemt en hun kreten luid doordringen naar buiten. Een geluk is het, dat het hol zó stevig gebouwd is, dat het dit zware beleg kan uithouden. De hoeveelheid zand en aarde, welke door de spijlen van het hek naar beneden regent, is vrij groot, maar het dak stort niet in. Hoe lang dit spelletje duurt, weten zij niet, maar het duurt voor hun gevoelen heel lang.

Lou, die in het bos van zijn vader wat aan het schoffelen is, hoort al enige tijd kreten en lawaai. In het eerst heeft hij er geen acht op geslagen, doch als het aanhoudt, gaat hij er uit

nieuwsgierigheid op af. Hij ontdekt de springende en joelende groep.

„Wat is dat hier?” vraagt hij.

„O Lou, kom er ook bij,” wordt hem toegeroepen, „Piet en Wim zitten in een hol, dat ze gemaakt hebben!”

Maar als Lou de kreten van zijn beide vrienden verneemt, begrijpt hij terstond, dat dit geen grapje is.

„Gáán jullie er af, of ik *sla* jullie er af,” schreeuwt hij.

Nu zijn zij ieder afzonderlijk voor Lou wel bevreesd, doch met hun zevenen voelen zij zich sterk. Het antwoord aan Lou is dan ook een gejoel. Lou bemerkt direct, dat hij het alleen niet klaren kan, doch op de weide ziet hij Daan, de grote broer van Wim, lopen. Met zijn sterke stem roept hij:

„Daan, kom eens gauw hier.” Daan komt op een draf aanlopen.

„Piet en Wim zitten in een hol en de anderen springen er bovenop. Straks zakt het nog in. Help me om ze weg te jagen!”

Met één sprong is Daan over de sloot en komt met een vaart op het schreeuwende troepje af, dat hem ziet aankomen en terstond op de vlucht slaat.

Daan en Lou verwijderen direct de versperring van de ingang en roepen naar binnen: „Hé jongens, kom jullie er maar uit, hoor, ze zijn weg.”

De beide jongens kruipen te voorschijn, en zien er deerniswekkend uit. Totaal zwart gestoven door het neervallende zand, dat ook in hals, oren en ogen was gedrongen, geheel overstuurd en met angstige verwilderde blik wordt Piet door Lou naar zijn huis gebracht en Wim door zijn grote broer meegenomen. Snikkend en met horten en stoten doen zij het verhaal van de behandeling, die zij van hun clubgenoten hebben ondervonden.

VI. VAN STRIJD EN OVERWINNING

Geen krijgsman was ooit deerlijker verslagen dan Piet. Hij is totaal overstuur; hij is vernederd en beschaamd en in zijn ziel gekrenkt door het onrecht dat hem is aangedaan. Ab vindt hij een valsaard, met wie hij nooit meer wat te maken wil hebben en de handelwijze van de andere kinderen is hem ook danig tegengevallen. Dat zijn nu de vrienden, die altijd in het bos kwamen spelen, en met wie hij altijd uitging. Hij had ze toch immers niets gedaan; hij had ze toch niets in de weg gelegd? Het was toch in zijn eigen bos, dat hij dat hol gemaakt had, toch niet in het bos van een ander? Waarom bemoeiden ze zich er dan mee en waarom moesten ze zijn hol stuk maken en er op gaan dansen?

Maar hij zal ze! In zijn bos hoeven ze nooit meer te komen en met ze spelen of uitgaan doet hij ook niet meer.

Moeder tracht hem zoveel mogelijk weer op z'n gemak te zetten. Hij wordt flink gewassen, en krijgt andere kleren aan, maar hij wil niet meer naar buiten. Hij gaat in een hoekje bij het raam zitten, met rode vlekken op de wangen en rode randen aan de ogen, en zit maar stil voor zich uit te staren. De wildste gedachten gaan in hem om en als hij die Ab te pakken krijgt, dan zal die een pak slaag krijgen, dat hem heugen zal. Door al deze wilde gedachten mengt zich ook telkens weer het verdriet, dat zijn hol ontdekt is en dat iedereen het nu weet, en dat het beschadigd is en hij er nooit met Wim rustig en prettig in zal kunnen spelen; want altijd weer zullen die anderen komen, om hem te plagen en altijd weer moet hij vrezen, dat het hol in zijn afwezigheid zal beschadigd of vernield worden.

Af en toe kijkt hij eens op de klok. Vader moet gauw thuis-

komen, vader, die altijd z'n bondgenoot is, die hem altijd helpt en met wie hij al zijn plannen kan bespreken. Vader zal hier misschien ook wel raad op weten.

Eindelijk, het loopt al tegen etenstijd, daar komt vader thuis. Als hij Piet zo stil op zijn stoel ziet zitten, met een strak, verdrietig gelaat, merkt hij direct, dat er aan Piet iets schort.

„Wat scheelt er aan, jong?” vraagt hij.

Piet wil vertellen, wat er die middag gebeurd is, maar het lukt hem niet. Z'n tranen worden hem direct de baas. Vader trekt hem naar zich toe en wil hem wat kalmeren. Maar moeder zegt:

„Ik zal het maar vertellen, vader, zijn hol is door de andere leden van de club stukgemaakt. Wim en hij hebben er een

tijd in opgesloten gezeten, ze hebben er bovenop gedanst, ze hebben hem uitgejouwd en een tijdlang in angst laten zitten, en daarvan is hij nu nog in de war.”

Dat had vader niet verwacht.

„En wie waren de boosdoeners?” vraagt hij.

„De kinderen van Van Duinen met die logé en de kinderen van Willemsen met die neef. Alleen het oudste meisje is er niet bij geweest.”

„Het valt me tegen,” zegt vader, „ik dacht, dat jullie zùlke goede vrienden waren, dat ze zóiets niet zouden doen. Maar ze hebben het toch zeker meer als een grapje bedoeld, hè?”

Piet schudt van neen.

„Voor een grapje vind ik het ook wel wat ver gegaan,” zegt moeder.

„Lou en Daan hebben ze tenslotte moeten bevrijden en de jongen kwam hier aan, totaal zwartgestoven van het zand, dat van de zoldering van het hol was gevallen, zó hebben ze er op gesprongen. Het verbaast mij nog, dat het hek het heeft uitgehouden. De jongens hadden wel dood kunnen zijn.”

Vader fronst het voorhoofd en denkt even na. Hij begrijpt niet goed waaròm dit gebeurd is. Zagen de clubleden in het gedrag van Piet en Wim een soort ontrouw aan de club? Was het misschien jaloersheid? Of was het alleen maar plaagzucht geweest, die te ver was gegaan? In elk geval is de teleurstelling voor Piet groot, dat begrijpt vader heel goed. Het geheimzinnige is nu van het hol af, en daarmee veel van de aardigheid.

„'t Is jammer, Piet, heel jammer,” zegt hij. „Maar we zullen zien wat er aan te doen is. Na het eten zal ik even naar de familie Van Duinen en Willemsen toegaan, want daar wil ik het mijne van hebben. Je moet je maar over deze teleurstelling heenzetten, hoor Piet, morgen ben je het weer vergeten.”

Piet schudt het hoofd. Hij zal het morgen niet vergeten zijn. Hij zal het nooit vergeten. Hij is in zijn vriendschap en vertrouwen bedrogen geworden en kan daar niet overheen.

De clubleden, die het hol belegerd hebben, zijn overmoedig en vrolijk naar huis gegaan. Ze blijven eerst bij de Duintjes nog wat praten en vertellen lachend aan mevrouw Van Duinen, dat ze Piet en Wim lekker een poosje in het hol hebben opgesloten.

Maar als de kinderen Willemsen thuiskomen, worden ze ontvangen op een wijze, die ze niet verwacht hebben.

„Wim's moeder is zojuist hier geweest. Wat hebben jullie eigenlijk gedaan, vanmiddag?” vraagt vader op strenge toon.

„Oh, niks bijzonders,” zegt Gé.

„Niets bijzonders, wàt niets bijzonders?” zegt vader verontwaardigd. „Spreek op, kwajongen, wat hebben jullie gedaan? Is het waar dat jullie Piet en Wim in een onderaards hol hebben opgesloten en er op hebben gesprongen en gedanst?”

De jongelui staan beteuterd te kijken. „Het was maar een grapje,” zegt Ab.

„Een grapje, een grapje, wacht, ik zàl jullie.” En vóór de beide jongens er op verdacht zijn, krijgen ze van hun vertoornde vader een flink pak slaag.

„En nu naar boven, allemaal, en je komt vanavond niet meer beneden. De grootste ongelukken hadden jullie kunnen maken. Ik moet me over jullie schamen. Eén ding heb ik jullie te zeggen. Jullie bieden excuses aan en zorgen dat alles weer goed wordt gemaakt. Mars, afgemarcheerd!”

Ja, ja, die papa Willemsen is een ongemakkelijk heer, die zijn wil weet door te zetten.

Intussen is Wim's moeder ook naar de familie Van Duinen gegaan. Mevrouw Van Duinen had het eerst als een grapje

van de kinderen beschouwd, doch nu ze precies verneemt wat er eigenlijk gebeurd is, vindt zij ook, dat de kinderen veel te ver zijn gegaan. Zij zit met het geval danig verlegen, want zij is met de familie Mans zeer goed bevriend, en weet nu niet goed wat er moet gebeuren. Ze gaat daarom even naar de Willemsens en verneemt daar, dat de kinderen al bestraft zijn en alles weer goed moeten maken. Ja, dat lijkt haar de enige manier om het kwaad te herstellen. Na een strenge berisping geeft ze ook aan haar kinderen de opdracht, naar het huis van de familie Mans te gaan en vrede te sluiten.

Zo geschiedt het, dat als vader nog maar korte tijd thuis is, er bezoek komt. Het zijn de meisjes Van Duinen en Willemssen, die evenwel niet binnen willen komen, doch buiten blijven staan.

„Wel, jongelui, wat is er?” vraagt moeder Mans.

„Mevrouw, we komen even zeggen, dat wij wel weer goed zullen zijn, maar dan moeten Piet en Wim ook niet meer zo flauw doen.”

„Wat voor flauws hebben ze dan gedaan?” is de wedervraag.

„Als Piet op zijn eigen terrein, waar niemand iets te maken heeft en waar jullie als gasten mogen komen, een hol wil graven, moet hij jullie dan eerst om permissie vragen?”

Een dergelijke vraag hadden de meisjes niet verwacht. Ineens voelen zij, dat het toch eigenlijk ook wel erg dwaas geweest is, wat ze gedaan hebben.

„Jullie hebt ons heel erg teleurgesteld en wij hadden niet gedacht, dat jullie tot zoiets in staat waren. Zoals jullie de boodschap brengt, wil ik die niet aannemen,” gaat moeder Mans voort.

Hierop volgt een onderling gefluister van de meisjes. Achter haar de dwingende opdracht van de wederzijdse ouders, om te zorgen, dat de zaak weer in orde komt, vóór haar mevrouw

Mans, die weigert op die wijze vrede te sluiten. Wat dan? De oudste der Van Duinen zegt eindelijk flinkweg:

„Zegt u dan tegen Piet, dat wij allemaal weer goed zijn, en hem niet meer zullen plagen, en wij willen morgen gaan fietsen en hem vragen, of hij meegaat. We willen het weer goedmaken.”

Mevrouw Mans denkt even na.

„Ik zal het aan Piet zeggen,” antwoordt ze, „hij is nu nog wat in de war, maar dat zal wel bijtrekken.”

Hierop gaat zij weer naar binnen en laat de meisjes gaan.

„Nu Piet, de meisjes zeggen, dat ze je niet meer zullen plagen en weer goed willen zijn. De jongens heb ik er niet bij gezien, maar daar zal het ook wel voor gelden.”

Piet kijkt een andere kant uit.

„Ze vroegen ook, of je morgen mee gaat fietsen.”

„Ik ga niet meer met ze fietsen,” zegt Piet stug.

„Hoor eens, jongen,” zegt moeder, „zij zijn nu de eersten geweest, zij willen het weer goedmaken en dan mag je dat niet weigeren, hoor, denk daar wel aan.”

„Het kan me niks schelen, wat ze gaan doen,” zegt Piet, „ik ga nóóit meer met ze mee,” en opnieuw overweldigt hem de herinnering aan de ondergane angst en belediging, zodat hij opnieuw zijn tranen niet kan bedwingen. Vader wenkt moeder, het hierbij maar even te laten. De jongen is verbitterd en er valt op dit ogenblik niet veel met hem te beginnen.

Aan tafel wordt weinig gesproken, en na de maaltijd eveneens. Vader probeert Piet wat af te leiden en neemt hem mee het bos in. Piet wandelt zwijgend mee. Ze gaan naar het hol en vader ziet de verwoesting aan. Het was werkelijk een geluk dat het oude hek nog zo sterk was; stel je voor dat het was ingezakt. Gods bewarende hand was wel over de twee jongens geweest.

Maar intussen willen de anderen het weer goedmaken. Hoe moet dat nu? Als hij naar het strakke gelaat van Piet kijkt, begrijpt hij wel, dat van zijn kant niet veel toenadering te wachten is. En toch, als iemand tegen je gezondigd heeft en hij wil het weer goedmaken, mag je dan de toegestoken hand weigeren? Zeer zeker niet. En als dat zeven keer op een dag gebeurt, moet je het dan zeven keer doen? Zeventig maal zeven keer, had de Heiland gezegd.

Maar is zo'n jongen al zo ver, dat hij zoiets zal kunnen? Voor vader staat het vast, dat het *moet* geschieden, niet in de eerste plaats om de goede verstandhouding in de club te herstellen, of om de vakantie niet te bederven, maar terwille van Piet zelf. Wie zijn naaste niet vergeven kan, heeft zelf ook geen vrede.

Hem gelasten weer goed te worden? Hem dwingen? Dat zou geen waarde hebben. Dat zou net zijn, als de vruchten aan de takken binden in plaats van ze er aan te laten groeien.

Neen, 't is niet gemakkelijk. Vader weet niet goed wat hij er mee aan moet.

Even later zijn ze thuis. Piet gaat weer stil in een hoekje zitten. De kleintjes worden naar bed gebracht en Nel gaat wat wandelen. Vader blijft in de kamer en let ongemerkt op zijn jongen, zonder wat tegen hem te zeggen.

Na enige tijd vraagt Piet: „Mag ik vannacht in de hut slapen?” „Natuurlijk wel,” zegt moeder.

Piet gaat naar de tent om zijn nachtgoed te halen en dan naar de slaapkamer. Zonder enige aansporing nodig te hebben, gaat hij zich ontkleden om naar bed te gaan.

„Nu komt het moeilijkste voor hem,” zegt vader.

„Waarom?” is moeders vraag.

„Omdat hij zó niet naar bed kan gaan.”

„Ja maar, man, wat wil je daaraan doen?”

„Wacht maar even, dan zullen wij het direct zien,” antwoordt vader.

Even later komt Piet in zijn pyama in de huiskamer om welterusten te zeggen en naar bed te gaan. Als hij bij vader komt, vraagt deze: „Piet, heb je je avondgebed al gedaan?”

Piet kijkt schichtig op.

„Nee, vader.”

„Wou je het nog doen?”

„Ja, vader.”

„Goed zo. Doe het dan deze keer maar hier bij mij en bid dan hardop het Onze Vader.”

Even kijkt Piet verwonderd, doch zonder tegenspraak knielt hij en begint met een stem, die iets trilt:

„Onze Vader, die in de hemelen zijt,
Uw naam worde geheiligd,
Uw Koninkrijk kome,
Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood.”

„Let nu goed op, Piet,” zegt vader zacht.

„En vergeef ons onze schulden. . . .”

Piet hapert.

Zacht en rustig klinkt vaders stem: „Onze schuldenaren zijn degenen die tegen ons misdreven hebben. Als ze het weer goed willen maken is dat hetzelfde alsof ze vergiffenis vragen; onze schuldenaren vergeven betekent hier bij ons: de toegestoken hand aannemen. Wat ze deden was verkeerd; maar ik geloof, dat jij vandaag ook boze gedachten hebt gehad en boze woorden hebt gesproken, waarvoor het nodig is dat jij vergiffenis ontvangt. Maar als jij niet kunt vergeven, dan kan God jou ook niet vergeven.”

Het is doodstil in de kamer. Moeder is sterk bewogen. Vader is kalm. Onder de gesloten oogleden van Piet komen twee grote tranen te voorschijn. Even wacht hij nog; dan bidt hij met trillende lippen de moeilijke woorden:

... „gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.”

Na het „amen” kijkt hij schuw op. Vader trekt zijn jongen naar zich toe.

„Zo is het goed,” zegt hij zacht.

„En nu wil ik nog weten: als je clubgenoten je morgen komen halen, wat doe je dan?”

De strijd in het hart van Piet is nog niet uit. Hij antwoordt niet direct.

„En, Piet?”

„Ik zal meegaan, vader.”

De volgende morgen rinkelen de fietsbellen. De club is er weer. Ze komen Piet halen. Wim is er al bij. Allemaal zijn ze present. Piet heeft er eerst nog tegen opgezien, maar ze lachen allemaal, de Duintjes hebben een grote zak zuurtjes meegekregen en Ab heeft een gulden bij zich om op ijsjes te tracteren. Over gisteren wordt niet meer gesproken. Dat is dood en begraven. Vooruit jongens, een fijne tocht naar Soesterberg. Er zullen vandaag demonstraties zijn met vliegtuigen en dat moeten we zien.

Vreemd, hoe de zon en de fiets en de beweging kunnen maken, dat je die narigheid van gisteren vergeet. Ab is toch niet zo'n vervelend jog als Piet had gedacht. Hij kan toch erg aardig zijn. Van Wim hoort Piet, dat de meisjes, die bij hem geweest waren, ook bij Wim waren gekomen en van zijn moeder een ongenadig standje hadden gekregen. Maar tenslotte was de vrede hersteld.

Nou ja, vooruit maar. Wim kan zich er nogal gemakkelijk overheen zetten. Bij Piet gaat het niet zo vlot. Zeker, de vrolijkheid en de vriendschap, die ze hem bewijzen, maken veel goed, maar zó als het eerst was, zal het wel niet meer worden. Tenminste niet gauw.

's Middags wacht hem een verrassing. Al de clubleden komen opdagen en gaan naar het hol, nu niet om het te vernielen, maar om het weer te herstellen. Kijk eens hoe ze werken. De aarde weggeschept, het hek er af, het hol netjes in orde gemaakt. Daan komt er bij; die vindt, dat de tunnel verkeerd loopt; die is te laag bij de sloot.

„We moeten een betere tunnel maken, die uit het hol schuin omhooggaat; als er dan water in de sloot komt, kan het hol niet onderlopen.”

En zo doen ze dan ook.

Dan wordt het hol weer afgedekt met het hek, de openingen

tussen de spijlen dichtgemaakt, zand er over en bladeren en Piet heeft zijn hol terug in betere staat dan eerst. En onder deze arbeid is het laatste restje vijandschap vervlogen.

Maar nu hoort het hol niet meer aan Piet en Wim, maar aan allemaal. En als Piet en Wim er in zitten, zal het vaak gebeuren, dat ze visite krijgen van Ab of Gé, daar kunnen ze op rekenen.

Als beloning na al het harde werken schenkt moeder Mans limonade en ze verheugt zich over de weergevonden eensgezindheid. En eigenlijk zijn ze daar allemaal blij om.

Het is een gelukkige Piet, die die avond in zijn tent kruipt.

INHOUD

	Blz.
I. Vacantie	7
II. Grote plannen	16
III. De club „De Vossen”	21
IV. Het hol in het bos	29
V. Het verraad	42
VI. Van strijd en overwinning	50